

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๕๕

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาธิปไตย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาธิปไตย อ้างว่า พรรคชาติประชาธิปไตยได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๖ ตามโครงการหาสมาชิกเพิ่มเป็นเงิน ๑,๔๗๓,๐๐๐ บาท และโครงการอบรมผู้ปฏิบัติงาน ระดับสูงเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาพรรคชาติประชาธิปไตยได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนตามโครงการหาสมาชิกเพิ่มพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีซึ่งออกโดยบริษัท ไปดีมาดี จำกัด (โรงแรม แกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์ กรุงเทพฯ) รวม ๑๑ ฉบับ และตามโครงการอบรม ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีรวม ๒ ฉบับ ซึ่งออกโดยบริษัท ไปดีมาดี จำกัด (โรงแรม แกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์ กรุงเทพฯ) ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่าเอกสารประกอบรายงานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนทั้งสองโครงการไม่ถูกต้อง จึงขอให้สำนักงานสรรพากร ภาค ๑ ตรวจสอบว่าใบเสร็จ และใบกำกับภาษีซึ่งออกโดยบริษัท ไปดีมาดี จำกัด ถูกต้องหรือไม่ ผลการตรวจสอบของสำนักงาน สรรพากร ภาค ๑ เปรียบเทียบกับเอกสารประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนทั้งสองโครงการของ พรรคชาติประชาธิปไตยพบว่าจำนวนเงินไม่ตรงกัน นายทะเบียนพรรคการเมืองขอสำเนา ใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีจากบริษัท ไปดีมาดี จำกัด ทั้งสิบสามฉบับ บริษัท ไปดีมาดี จำกัด ส่งสำเนามาให้เพียง ๑๒ ฉบับ ส่วนใบเสร็จฉบับเลขที่ ๐๒๕๐/๑๔๕๐๑ ทางโรงแรมไม่มีเนื่องจาก ใบกำกับภาษี เล่มที่ ๐๒๕๐ สิ้นสุดเพียงเลขที่ ๑๔๕๐๐ และใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษี เล่มที่ ๐๓๐๑/๑๕๐๒๕ เป็นใบเสร็จที่ออกให้แก่ MR. SUN AI FANG เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ มิใช่ออกให้พรรคชาติประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบจำนวนเงินจาก ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีที่พรรคชาติประชาธิปไตยรายงานปรากฏว่ามากกว่าจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่ บริษัท ไปดีมาดี จำกัด เป็นจำนวน ๑,๐๑๐,๖๐๒.๑๕ บาท เพราะมีการแก้ไขจำนวนเงินให้มากกว่า

ความเป็นจริง และเป็นการใช้ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีปลอม ๒ ฉบับ นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคชาติประชาธิปไตย รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๖ ไม่ถูกต้องตามความจริง เป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาธิปไตย

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้อง และสำเนาคำร้องเพิ่มเติมให้พรรคชาติประชาธิปไตยเพื่อชี้แจงแล้ว

พรรคชาติประชาธิปไตย โดยพันเอก สุบรรณ แสงพันธ์ หัวหน้าพรรคชี้แจงว่า พรรคได้ปฏิบัติตามครบถ้วนตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่มีข้อบกพร่องเล็กน้อยเกี่ยวกับบัญชีเท่านั้น ในส่วนค่าใช้จ่ายนอกโครงการ นายทะเบียนพรรคการเมืองและคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่ได้สนับสนุน เช่น การประชุมใหญ่สามัญของพรรค นอกจากนี้ระเบียบการจ่ายค่าพาหนะ ค่าเดินทาง กำหนดให้ผู้อยู่ในกรุงเทพมหานครให้จ่ายไปกลับคนละ ๑๐๐ บาท ผู้อยู่ต่างจังหวัดให้ค่าพาหนะเดินทางไปกลับคนละ ๕๐๐ บาท ซึ่งส่วนมากใช้จ่ายเกินกว่าที่กำหนดทั้งสิ้น พรรคจึงจ่ายชดเชยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกที่มาประชุม รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นของพรรคที่ไม่สามารถชี้แจงในรายละเอียดได้ หากนายทะเบียนพรรคการเมืองยอมรับค่าใช้จ่ายจริงของพรรคการเมือง โดยถือว่าเงินที่ทางพรรคได้ใช้จ่ายไปเท่าที่จำเป็นนั้นเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง พรรคก็จะไม่มีปัญหาในการเพิ่มจำนวนตัวเลขใบเสร็จตามที่ผู้ร้องอ้างในคำร้อง ตามคำร้องของผู้ร้องลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ผู้ร้องใช้คำขึ้นต้นว่า “พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง (นายทะเบียนพรรคการเมือง) ผู้ร้อง” เป็นการกระทำโดยส่วนตัว เพราะไม่ได้ใช้คำว่า “ประธานกรรมการการเลือกตั้งโดย พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ผู้ร้อง” หรือ “นายทะเบียนพรรคการเมือง โดย พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ” จึงไม่มีอำนาจฟ้อง (ที่ถูกอำนาจร้อง) ขอให้ยกคำร้อง

มีประเด็นต้องวินิจฉัยดังนี้

ประเด็นข้อ ๑ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง เพราะเป็นการยื่นคำร้องโดยส่วนตัวหรือไม่

ประเด็นข้อ ๒ พรรคชาติประชาธิปไตยได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๖ ไม่ถูกต้องตามความจริง เป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่งหรือไม่

ประเด็นข้อ ๑ เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองด้วย และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ตามคำร้องคดีนี้ระบุว่า พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ (นายทะเบียนพรรคการเมือง) ผู้ร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ปฏิเสธว่า พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ มิใช่ประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือมิใช่ นายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนั้นจึงถือได้ว่า พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ยื่นคำร้องคดีนี้ในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งและในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง มิใช่ในฐานะส่วนตัว จึงมีอำนาจยื่นคำร้องได้

ประเด็นข้อ ๒ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้เป็นยุติว่า ในรอบปี ๒๕๕๖ พรรคชาติประชาธิปไตยได้รับงบประมาณเพื่อโครงการอบรมผู้ปฏิบัติงานระดับสูงของพรรคเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และงบประมาณเพื่อโครงการหาสมาชิกเพิ่มเป็นเงิน ๑,๔๗๓,๐๐๐ บาท ต่อมาพรรคชาติประชาธิปไตยได้จัดส่งเอกสารประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการหาสมาชิกเพิ่มได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีรวม ๑๑ ฉบับ และตามโครงการอบรมผู้ปฏิบัติงานระดับสูงได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีรวม ๒ ฉบับ เมื่อรวมทั้งสองโครงการพรรคชาติประชาธิปไตยรายงานว่า ใช้จ่ายเงินไปรวมทั้งสิ้น ๑,๗๗๔,๔๕๕ บาท แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานสรรพากร ภาค ๑ ประกอบการชี้แจงของบริษัท ไปติมาติ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีให้แก่พรรคชาติประชาธิปไตยปรากฏว่า พรรคชาติประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินเพื่อ ๒ โครงการดังกล่าวเพียง ๓๖๖,๕๗๐.๘๒ บาท เท่านั้น ใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีที่พรรคชาติประชาธิปไตยใช้ประกอบรายงานจำนวน ๑๑ ฉบับ ทุกฉบับมีการแก้ไขจำนวนเงินเพิ่มขึ้น ส่วนอีกสองฉบับคือ ฉบับเลขที่ ๐๒๕๐/๑๔๕๐๑ บริษัท ไปติมาติ จำกัด ชี้แจงว่าไม่มีใบเสร็จเลขที่ดังกล่าว ส่วนฉบับเลขที่ ๐๓๐๑/๑๕๐๒๕

เป็นใบเสร็จที่ออกให้ MR. SUN AI FANG จำนวนเงิน ๓,๐๓๔ บาท มีใบออกให้แก่พรรคชาติประชาธิปไตย แต่เอกสารประกอบรายงานของพรรคชาติประชาธิปไตยระบุจำนวนเงินในใบเสร็จดังกล่าวจำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท นอกจากนี้พรรคชาติประชาธิปไตยไม่ชี้แจงเกี่ยวกับใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษี ทั้งสองฉบับดังกล่าว แต่กลับชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในทำนองยอมรับว่าพรรคชาติประชาธิปไตยได้มีการเพิ่มจำนวนตัวเลขในใบเสร็จจริง เพราะในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายนอกโครงการซึ่งนายทะเบียนไม่ให้การสนับสนุนแต่พรรคจำเป็นต้องใช้ให้เพียงพอ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นของพรรคที่ไม่สามารถชี้แจงให้นายทะเบียนทราบได้ จึงต้องถือว่าพรรคชาติประชาธิปไตยจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ต้องถูกยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของพระราชบัญญัติดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติประชาธิปไตย แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ